

Силабус курсу

ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ПІДПРИЄМСТВА

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 07 Управління та адміністрування
Спеціальність – 073 Менеджмент

Освітньо-професійна програма «Управління персоналом»

Рік навчання: 3, Семестр: 6

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

канд. екон. наук, доцент Білан Оксана Степанівна

Контактна інформація

bilan19771@ukr.net

+38 098 064 25 35

Опис дисципліни

Дисципліна «Формування бізнес-моделі підприємства» належить до блоку вибіркового дисциплін.

Оволодіння дисципліною повинно виробити у здобувачів навички застосування технологій оцінки результативності бізнесу та розробки ефективної бізнес-моделі підприємства у світлі мінливих умов зовнішнього середовища підприємства і його стратегічних рішень.

Метою дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення щодо поняття, сутності та характеристики бізнес-процесів та бізнес-моделі підприємства, особливостей формування різних типів моделей фірми, показників оцінки результативності бізнесу, сучасних бізнес-моделей підприємства та реінжинірингу.

Структура курсу

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Предмет, об'єкт і завдання курсу	опанувати предмет та об'єкт вивчення курсу, його завдання; вивчити понятійний апарат дисципліни	обговорення
2.	Основні засади моделювання бізнес-процесів	засвоїти сутність бізнес-процесів, їх параметри, методи та етапи моделювання бізнес-процесів	обговорення
3.	Бізнес-моделі підприємства, загальні принципи їх побудови	опанувати основні підходи та принципи побудови бізнес-моделей підприємства	тести, обговорення
4.	Діагностика зовнішнього середовища в процесі формування бізнес-моделі підприємства	засвоїти методологію аналізу елементів зовнішнього середовища підприємства та їх впливу на формування його бізнес-моделі	тести, обговорення

5.	Внутрішній потенціал підприємства, його формування та моделювання	засвоїти методику оцінки внутрішнього потенціалу підприємства в процесі побудови його бізнес-моделі.	тести, обговорення
6.	Функціональна модель підприємства	засвоїти сутність функціональної моделі підприємства, її елементів	тести, обговорення
7.	Аналіз портфеля бізнесів фірми в системі побудови її бізнес-моделі	засвоїти сутність портфеля бізнесів підприємства, його складових; опанувати зміст стратегічного аналізу, його методів	обговорення
8.	Бізнес-моделі та їх роль у забезпеченні реалізації стратегії фірми	опанувати основи формування бізнес-моделі підприємства з урахуванням його стратегії	обговорення
9.	Адаптація поведінки фірми та її бізнес-моделі до конкурентних умов ринкового середовища	засвоїти особливості формування бізнес-моделі фірми в мінливих умовах зовнішнього середовища, особливо в умовах галузевої конкуренції	обговорення
10.	Оцінка результативності бізнесу	засвоїти методику оцінки показників результативності бізнесу	тести, обговорення
11.	Сучасні бізнес-моделі підприємства та їх використання в практиці господарювання	засвоїти особливості формування та використання бізнес-моделей підприємств в сучасних умовах господарювання	тести, обговорення
12.	Реінжиніринг бізнесу та його роль в процесі побудови бізнес-моделі підприємства	опанувати основами використання реінжинірингу в процесі формування бізнес-моделі підприємства	обговорення, КПІЗ

Літературні джерела

1. Агеєва І.М., Мироненко Б.В., Севастьянов В.В. Вплив стратегічного управління на розвиток потенціалу підприємств. Економіка харчової промисловості. Том 15. Випуск 1. 2023. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/2635-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-8474-1-10-20231102.pdf>
2. Ареф'єва О. В., Сафонік Н. П., Кривенко Є. А. Фактори інноваційного розвитку системи матеріально-технічного забезпечення підприємства в умовах неотехнологічного відновлення. Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics». №30. 2021. 13-20 URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/30-2021/arefieva.pdf>
3. Аутсорсинг бізнес-процесів. URL: <http://www.simes.com.ua>.
4. Бізнес-моделі аутсорсингу. URL: <http://www.running-code.com.ua/working-with-us>.
5. Бойчик І., Собко О., Сп'як Г. Економіка та управління торговим підприємством. Тернопіль, 2021. 280 с.
6. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. К.: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
7. Васьківська К.В., Лозінська Л.Д., Галімук Ю.О. Економічний потенціал підприємства в умовах змін: суть та характерні особливості. Електронне наукове фахове видання Ефективна економіка. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/5_2020/9.pdf
8. Верба В.А., Гребешкова О.М. Проблеми ідентифікації компетенцій підприємства. URL: <http://www.management.com.ua/strategy/str100.html>.
9. Волощук Ю.О., Волощук В.Р. Формування інноваційної бізнес-моделі підприємств. Інфраструктура ринку. Економіка та управління підприємствами. Випуск 46. 2020. С.23-29. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/46_2020_ukr/6.pdf
10. Гришко В.В., Свириденко В.О. Формування інноваційної бізнес-моделі в умовах сучасних реалій. Економіка і регіон Серія: Економіка та управління підприємствами. № 3 (86). 2022. С.40-45. URL: https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/12039/1/3_86_2022-40-45.pdf

11. Жежуха В.Й. Сутність і значення реінжинірингу на підприємствах. *Проблеми економіки*. Серія: Економіка та управління підприємствами. № 4 (46). 2020. С.155-163. URL : https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2020-4_0-pages-155_163.pdf
12. Іванченко Н.О., Кудрицька Ж.В. Бізнес-моделі в умовах цифрових трансформацій. *Вчені записки ТНУ ім. В.І. Вернадського*. Серія: Економіка і управління. Том 31 (70). № 3, 2020. С.185-190. URL : http://econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/31_70_3/31_70_3_2/33.pdf
13. Когут М.В. Використання аутсорсингу в діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*. Випуск 58. 2023. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/3323-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-3235-1-10-20240202.pdf>
14. Котенко С., Швiндiна Г. Реінжиніринг бізнес-процесів як напрямок підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств. *Вісник СумДУ*. Серія Економіка. № 2. 2020. С.174-180. URL: https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/issues/2_2020/19.pdf
15. Криворучко О.М., Овчаренко А.Г. Основні аспекти управління логістичними бізнес-процесами та оцінка їх якості. *Економіка транспортного комплексу*. Випуск 41. 2023. С.105-119. URL: <https://api.dspace.khadi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/4ed42dfe-5ba3-4803-a780-2f362cee9447/content>
16. Майнка М.К. Особливості сучасних моделей ефективного бізнесу підприємств. URL: <file:///C:/Users/irabo/Downloads/336-Article%20Text-637-1-10-20210603.pdf>
17. Маковоз О.В., Зайцева А.С. Сутність аутсорсингу як нової моделі організації бізнесу та його значення для розвитку міжнародних відносин. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. № 74, 2021. С.84-91. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/94511/1/Маковоз.pdf>
18. Марченко В.В. Структура та фактори побудови конкурентної бізнес-моделі підприємств машинобудування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Економіка підприємства. С.78-80. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2016/21-2016/18.pdf>
19. Моделювання та реінжиніринг бізнес-процесів: підручн. С.В. Козир, В.В. Слесарєв, С.А. Ус, Т.В. Хом'як ; М-во освіти і науки України ; Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро: НТУ «ДП», 2022. 162 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052353.pdf>
20. Огренич Ю.О., Діброва В.О. Логістична діяльність підприємств в умовах невизначеності: особливості, проблеми, напрямки вдосконалення. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. С.20-28. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2023/55-2023/5.pdf>
21. Однорог М.А., Житник Т.П., Понедільчук Т.В. Формування бізнес-моделі підприємства та її роль в економіці і організації агропромислових формувань агробізнесу. URL: <https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/5937/1/Formuvannja%20biznes-modeli.pdf>
22. Омельченко А. І., Ченуша О. С. Інноваційні бізнес-моделі як інструмент стратегічного розвитку підприємства. *Економічний вісник НТУУ Київський політехнічний інститут*. Серія: Економіка підприємства. № 21. 2022. С.52-55. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/a7f1bd89-eb76-483b-b33e-6fce08c8a8a3/content>
23. Орловський Д. Л. Бізнес-процеси підприємства: моделювання, аналіз, удосконалення: навч. посіб.: у 2-х ч. Ч. 1 : Моделювання бізнес-процесів: методи та засоби. Харків : НТУ ХПІ, 2018. 336 с. URL: http://library.kpi.kharkov.ua/files/biznes-procesy_1.pdf
24. Очеретенко С.В. Функціональна логістика. Харків. 2020. 117 с. URL: https://fts.khadi.kharkov.ua/fileadmin/F-TRANSPORT/%D0%A2%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%85_%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC_%D1%96_%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8/KTSL/Doktor_filo sof/Funktsionalna_lohistryka_Konspekt_lectsii.pdf
25. Павлов К.В., Павлова О.М., Шостак Л.В. Стратегічні напрями нарощення економічного потенціалу підприємства. *Вісник ХНУ ім. В.Н. Каразіна*. Випуск 14. 2021. С.90-95. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/18349-Article%20Text-35808-1-10-20220124.pdf>
26. Павлюк Т.С., Полусмяк Ю.І., Онопрієнко І.М. Інструменти оптимізації логістичних процесів на підприємстві. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. С.126-137. №1 (27). 2024. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/494-Article%20Text-566-1-10-20240319.pdf>
27. Підприємництво: сучасні виклики, тренди та трансформації : моногр. за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. Гринько. Дніпро. 2023. 568 с. URL: http://confcontact.com/2023-kolektyvna-monographiya/km_2023.pdf
28. Піменов С.А., Піменова О.В. Економічний зміст та сутність поняття «бізнес-модель». *Агросвіт*. 2020. №17-18. С. 92-102. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/17-18_2020/14.pdf
29. Перерва І.М. Переваги впровадження процесного підходу до управління підприємством. *Економіка та суспільство*. Випуск 29. 2021. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/539-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-517-1-10-20210819.pdf>

30. Побережна З.М. Методичний інструментарій оцінки впливу макроекономічних факторів на діяльність авіапідприємств. Науковий вісник Херсонського державного університету. Випуск 39. 2020. С.52-59. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/669-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-1456-1-10-20201009.pdf>
31. Прокопенко М.О. Удосконалення класифікації бізнес-процесів промислових підприємств. Ефективна економіка. №12. 2021. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2021/204.pdf
32. Прохорова В. В. Бізнес-моделі як інструмент коригування стратегічних позицій підприємств на конкурентних ринках. *Економіка та управління. Проблеми економіки* № 2 (44), 2020. С.274-280. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2020-2_0-pages-274_280.pdf
33. Пучкова О.В. Аутсорсинг як ефективний варіант організації бізнес-процесів підприємства URL: <http://inkonf.org/puchkova-ov-aoutsorsing-yak-efektivniy-variant-org>
34. Реінжиніринг бізнес-процесів: зміст та основна характеристика URL: <http://www.5dp.com.ua/content/view.2070>.
35. Руда М.В. DISRUPT FRAMEWORK як основа побудови бізнес-моделі підприємства на засадах підричних інновацій в умовах сталого розвитку. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. № 2 (8). 2022. С.94-103. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/dec/29511/220972maket-98-107.pdf>
36. Рудаченко О.О., Єсіна В.О. Методи оцінки потенціалу економічних суб'єктів у системі соціально-економічного розвитку країни. *Класичний приватний університет*. Випуск 3 (20). 2020. С. 118- URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2020/3_20_ukr/23.pdf
37. Сакун Л.М., Сухомлин Л.В., Різніченко Л.В., Велькін Б.О. Реінжиніринг бізнес-процесів як сучасний метод управління стратегічними змінами на підприємстві. *Економіка і організація управління*. № 2 (38). 2020. С.81-97. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/9382/9318&ved=2ahUKEwi7oPKDqlyJAxWpERAIHTESAig4ChAWegQIFhAB&usg=AOvVaw18gEpWk758A046TU3p-5Cz>
38. Сало Я.В., Марчук І.С., Орловська С.С. PEST-аналіз малого та середнього підприємництва в Україні. *Економіка та суспільство*. Випуск 32. 2021. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/801-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-768-1-10-20211205.pdf>
39. Семенькова А.В. Збалансована система показників для оцінки ефективності служби персоналу на підприємстві. URL: <http://inkonf.org/semenkova-av-zbalansovana-sistema-pokaznikiv-dl>
40. Скриль В.В. Бізнес-моделі підприємства: еволюція та класифікація. *Економіка і суспільство*. 2016. №7. С.490-497. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/7_ukr/82.pdf
41. Стратегічне управління: навч. посіб. І.Токмакова, В.Дикань, В.Зубенко, О.Маковоз, О.Шраменко. К.: ЦНП, 2019. 272 с.
42. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища – основа визначення стратегічного напрямку розвитку підприємницьких структур. Бленда Н.О., Коротєєв М.А., Соковніна Д.М., Соколюк С.Ю., Жарун О.В. Збірник наукових праць Уманського НУС. Випуск 99. Ч.2. 2021. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/99/99.2/12.pdf>
43. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр.справ, Кременч. льот. коледж. Харків. ХНУВС, 2021. 208 с.
44. Сучасні моделі бізнесу. Методичні вказівки до вивчення курсу для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент» Укладач В.М.Журавльов. Кропивницький: ЦНТУ, 2020. 110 с.
45. Таран О.М. Стратегічне управління: навч. посіб. Харків, 2020. 345 с.
46. Тетерін О.А., Гойдаш Ю.Р., Процак К.В. Трансформація бізнес-моделі підприємства в умовах кризи. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. № 2 (9). 2023. С.200-211. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2023/dec/32706/menedzhment223maket-200-211.pdf>
47. Управління компанією. Секрети розробки прибуткової моделі бізнесу. URL: <http://www.kstil.com.ua>.
48. Хачатрян В. В. Зовнішнє середовище реалізації підприємницького потенціалу підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. № 3. 2021. С.268-272. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/12/2021-en-3-45.pdf>
49. Хачатрян В. В. Потенціал підприємства: сутність та економічний зміст. *Вісник Хмельницького національного університету*. № 4. Том 3. 2020. С.261-264. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2023/03/2020-4t3-47.pdf>
50. Цимбалістова О.А., Харченко М.В., Юденко Є.В. Інформаційні технології в системі логістичного обслуговування бізнес-процесів. *Вчені записки ТНУ ім. Вернадського*. Том 31 (70). № 6. 2020. С.148-154. URL: http://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/31_70_6/27.pdf
51. Чатченко О.Є., Бубенець І.Г. Трансформація моделі бізнесу в процесі цифровізації. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. № 1-2(39). 2022. С.62-68. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/22580/1/TRANSFORMATSIYA_3-4_22.pdf

52. Чорна Л. О., Гончар О.І. Моделювання бізнес-процесів для удосконалення системи управління підприємством. *Вісник Хмельницького національного університету*. № 2, Том 1. 2022. С.14-18. URL : <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2022/05/2022-es-21-02.pdf>
53. Шилова Т.О. Модель впровадження проекту реінжинірингу бізнес-процесів у транспортно-логістичній галузі. *Економіка і суспільство*. Випуск 22. 2020. URL : <file:///C:/Users/Admin/Downloads/119-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-114-1-10-20210216.pdf>
54. Шматковська Т.О. Дзямулич М.І., Стацук О.В. Особливості моделювання бізнес-процесів в умовах формування цифрової економіки. *Економіка та суспільство*. Випуск 26. 2021. URL : https://www.researchgate.net/publication/352376239_OSOLIVOSTI_MODELUVANNA_BIZNES-PROCESIV_V_UMOVAN_FORMUVANNA_CIFROVOI_EKONOMIKI

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу декана факультету за наявності поважних причин (наприклад, відсутність через хворобу та наявність відповідної довідки).

Політика щодо академічної доброчесності. Не допускається використання друківаних і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування та ін.) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу декана факультету.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Формування бізнес-моделі підприємства» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота
Середнє арифметичне значення отриманих оцінок під час занять (за кожною темою змістового модуля 1) Оцінювання за 100-бальною шкалою	Контрольна робота (за темами змістового модуля 2) Оцінювання за 100-бальною шкалою	Оцінка за виконання завдання Оцінювання за 100-бальною шкалою	Середнє арифметичне значення оцінок за виконання теоретичної та розрахункової частин завдання Оцінювання за 100-бальною шкалою

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом